

Ongin veðurmaður at líta á í Leirvík

Oliver Hansen úr Leirvík er fæddur í 1911. Hann greiðir í bókinu frá barnaárunum í útróðrarbygdinni Leirvík. Hetta hefur verið beint aftaná fyrra heimsbardaga og tá var onginn útvarpsveðurmaður at líta á. Hann lýsir í næsta brotinum, hvussu menn mettu um líkindini:

»Pápi legði knívin frá sær, tók skráðsina upp úr vestalummanum, beit ein stubba av, legði skráina væl til rættilis og segði við Jógván Vitalis: "Hvat dámar tær veðrið?"

Hin svaraði: "Eg eri ikki í iva. Tað lotar meira nú, men tað hongur eisini eitt æl. Kanska tað verður betri, tá ælið er av."

Tá sigur gubbi: "Tá eg var úti, var frískt lot og slettlingur, og dunnum dándu tað illa. Allar sum lógu á øskudunganum, fóru at gvgga. Eg hómaði ein glottu í luftini, so eg sigi sum Jógván, at tað verður kanska betri."

Nú kom steður í egningina, og fóru nú allar fyra út at kanna líkindini. Fleiri manningar samlaðust í túninum millum húsini í Beitinum og húsini hjá Hanusi. Har bleiv hugt eftir skýdrátti og -ferð, við hvørt snaraði ein sær, loysti splittuna, píssaði, knappaði aftur og vendi sær aftur móti hinum, og prátið helt fram.«

Góðar og ringar sjónir í Fuglafirði

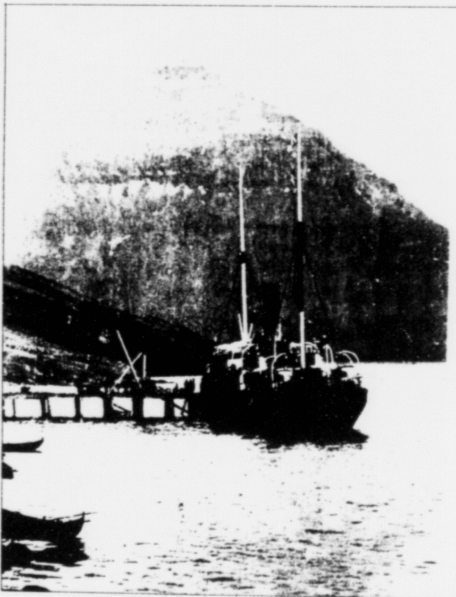
Símun P. Poulsen er ættadur úr Fuglafirði og hann kenna lesarar frá skiving í bløðunum. Símun er søgufróður maður og hann hevur eisini sæð okkurt ónáttúrligt, sum hann greiðir frá í bókini. Símun ivast ikki í, at meir er millum himmal og jørð, enn vit mannabørn vita um at siga. Hann greiðir soleiðis frá:

Roykurin var ringur á hvalastøðini í Lopra, men hann luktaði av pengum

Elleiðingar í Vági duttu niður tað árið høvundurin var fæddur

Gomul mynd av Stóru-brúgv í Fuglafirði

»Sjálvur havi eg sæð trígjar sjónir. Tann fyrsta var í 1939 í august mánaða. Eg og eitt systkinnabarn mitt fóru eitt kvøldi at seta eitt sildagarn sum nótt úti fyri sandinum. Vit drógu tað at landi og fingi eina góða fiskakurv av ymskum fiskasløgum, so tað var ivaleyst til fleiri døgurðar í part.

Tá eg kom niðan á vegin til okkara hús frá sandinum við mínum fiskiparti, var eg hyggjandi heim ímóti Gjógvará. Heimanfyri sjálva ána, beint har sum húsini hjá Georg Jacobsen nú standa, tá vóru ongi hús bygd vestanfyrri ána - har reistist nakað burtur úr jørðini, eins og eitt stórt fullvaksið træ, men eg sá ikki træið sjálvt, bert umhvørvið av tí, tí hetta sokallaða træ lýsti við glampandi perum við øllum møguligum litum, so mangir sum í ælaboganum. Eg havi ongantíð áður ella aftaná sæð ein so vakra sjón og vænti meg heldir ikki kunna sigga hana aftur.«

Tann næsta sjónin Símun sær er, tá hann er duravaktari í dansistovni í Fuglafirði, beint aftaná seinna heimsbardaga. Onki elektrískt ljós var í dansistovni og eitt kvøldið, hann skuldi tendra í dansistovni, var hann úfyri nøkrum óhugnaligum.

»Eitt kvøldið eg fór innar sum vanligt, tók skammulin sum altíð stóð í einum króki, har ein altíð sá hann, og kundi brúka hann, setti hann so nøkulunda undir tí einu lyktini. Fyri at vera vissur í at skammulin stóð beint, sum hann átti at standa, brestu eg ein sváulpinn, tá beint frammanfyri meg og skammilin stóð ein óvanliga stórru svartur hundur. Hann stardi uppá meg, sum bleiv raðslusligin og bakkaði eftir hælunum, rann út og smekkaði hurðina aftur í lás.«

Eftir tann dag hevði Símun fingið nógmikið av at vera duravaktari. Bert við at hugsa um hesa hending kemur raðslan aftur á hann.

»Triðja sjónin var ein góð sjón; tað var undir seinna heimsbardaga. Eg svav í einum lítlum kamari uppi á lofnum í mínum barna-

heimi, og um morgunin, klokkan var um fimm, tá varð eg vaktur av einum manni, sum stóð við høgru síðu mína. Maðurin segði einki, men togaði einar 3-4 ferðir í armin á mær. Eg lá og var klárvaknaður: ein vakur miðalmaður á at líta í hvítum klæðum, eins og ein prestakjólí sær út. Tá eg var vaknaður, tók maðurin seg eini tvey skritt aftur eftir hæli til kamarhurðina, og tá ið hann var komin at standa mitt frammanfyri hurðini, ið var afturlatin, segði hann: "Trúgv á Jesus!" So hvarv hann spakuliga, eins og dampur og toka hvørur.

Onkur spurdi meg seinni, um eg ikki var bangin av hesum, men eg plagi at siga, at eg bleiv glaður yvir hendan boðskap. Hetta upplivsi stendur líka klárt fyri mær enn, hóast tað eru yvir 50 ár, síðan hetta hendi.

Dreymaður boðaði frá verjuskipi

Hvalbingurin Evald Nordberg, sum er fæddur í 1924, hevur eisini givið sítt íkast til bókina. Hann greiðir millum annað frá einum hovbingi, ið visti um dreymmenn at siga. Hann sigur soleiðis frá:

»Eg veit frá einum vágbingi, sum var staddur sum skipari við "Njarlingi" við Vestmannaeyar undir Íslandi, at hvørja ferð, í tí hann sovnaði, kom ein gamal maður í koti til hann í dreymi við einum korti, har eitt horn var skrætt av, og peikaði niður á har. Teir fingi nógvan fisk, men skiparin vildu rýma, og manningin hjá honum helt

hann verapúra svakan: hann rýmdi so eystur í Lónsvík, og har var rok av reyðspøku. Hann legði seg at sova, og í tí hann sovnaði kom tann gamli maðurin í dreymi fyri hann aftur og segði: "Verjuskipið er beint uttanfyri." Varskógvaður í dreyminum leyp hann uppí stýrhúsið, motorurin gekk, og tá sá hann íslenska verjuskipið. Hann koyrði eitt sindur á og sigldi út um markið, men innanfyri var rúgling av danskum, og íslendingar tóku teir ein fyri og annan eftir.«

Ein hugnalig bók

Frammanfyri havi eg nevnt nøkur brot burturúr hesi stak áhugaverdu bók hjá Heina Madsen. Hetta er eitt frálíkt hugskot hjá høvundanum, at lata fólk sjálvi siga sína søgu, tú fær søguna borðreidda so vanligu og uttan stór orð.

Eg kundi sjálvsagt tikið fleiri brot við. Frálíkir skribentar sum Sverri Egholm og Jógván við Keldu skriva um barnaminnir, ávikavíst Leynasandi og í Klaksvík. Høvundurin sjálvur greiðir frá barnaárunum á Løðhamri og Jóhanna Hansen greiðir frá barnaárunum á Strøndum, sum fæðirløysingur, fleiri onnur hava eisini skrivað.

"Børn og ung í Føroyum" er hugnaligur lesnaður og vónandi fáa fleiri rithøvundar hug at taka tóttin upp, at redigerað frásagnir frá føroyingum. Gleðin at siga frá og vera errin av av ætt og livdum lívi er stór í Føroyum.

Í dag er styttsti dagur

Dagurin í dag er styttsti dagur á árinum. Sólin er bert fimm tímar og trígjar minuttir á himmalinum. Hon risir klokkan 09:55 og setir klokkan 14:58.

Í dag er sólstoða. Tað vil siga, at nú fer sólin ikki longur suður á himnin. Á sunnaru hálfu hava tey longesta dag í dag. Tey halda Jóansøku á oyggjunum í Kyrrahavinum, í Australiu, syðra parti av Afriku og á Suðuramerikanska meginlandinum. Á suðurpólinum dusa pingvinarnar sær í náttarsólini. Har er ljóst alt samdøgnið.

Eitt hálvt ár er gingið síðan longesta dag. Hetta var 21. juni og mánaen

næstur jørðini. Hetta var ein týsdag og tá reis sólin klokkan 02:40 og seti ikki fyrr enn 22:17. Tá var sólin á himmalinum 20 tímar og 17 minuttir. Dagurin í dag eitur Japetus, allarhelst eftir einum pinslavátti, men tað hoyrist um í útvarpinum í morgun. Forrestin, einki er at ynskja sær, at ein dagur í árinum verður uppkallaður eftir einum sjálvum. Tey ið leggja navn til dagarnar í árinum fara ofta heldur harðliga foldum frá.

Mánni kemur upp klokkan 22:27 og Mars sæst 9 stig norðanfyrri mánaen.

jústinus